

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Ryszard CZERNIAWSKI

Warszawa, 27 listopada 2013r.

RPO-742891-VII-720/13/WS

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Marcin Jabłoński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

Franciszek Burek Minister

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 29 sierpnia 2013 r. (DN-NKSPP-0744-9/2013/KiK) uprzejmie dziękuję za ustosunkowanie się do wniosków zawartych w *Raporcie Rzecznika Praw Obywatelskich z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2012*. Jednocześnie, pragnę odnieść się do niektórych przedstawionych w nim kwestii.

- I. Na początku chciałbym podkreślić, że opracowanie kompleksowego rozwiązania dotyczącego opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości, w dalszym ciągu pozostaje w szczególnym zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich. W *Raporcie* Rzecznik Praw Obywatelskich wskazuje na potrzebę utworzenia w całym kraju sieci nowoczesnych ośrodków, które łączą w sobie funkcje izby wytrzeźwień, placówki terapeutycznej i wspierającej rodzinę. W tej sprawie RPO pismem z dnia 18 listopada 2013 r. zwróciła się do Prezesa Rady Ministrów.
- II. W *Raporcie* wskazano na potrzebę wykonywania badań lekarskich nietrzeźwych osób zatrzymanych. W odpowiedzi wskazał Pan, iż „*brak jest informacji, które mogłyby wskazywać na fakt, że brak przeprowadzenia badania lekarskiego osoby zatrzymanej przyjmowanej do PdOZ doprowadził do zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby lub innej osoby*”. W tym miejscu pragnę zaznaczyć, że **każdorazowe poddawanie badaniom lekarskim osób nietrzeźwych ma na celu wykluczenie istnienia**

przeciwwskazań do osadzenia w placówce nie posiadającej personelu medycznego.

Wystąpienie zaburzeń zdrowotnych związane jest ze stanem upojenia alkoholowego i może mieć miejsce zarówno u osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia jak i zatrzymanej. W związku z tym różnicowanie traktowania tych osób w zależności od przyczyny osadzenia (doprowadzony w celu wytrzeźwienia lub zatrzymany) nie znajduje uzasadnienia. Z pewnością fakt niewystąpienia dotychczas przypadków zagrożenia zdrowia lub życia zatrzymanych, będących w stanie nietrzeźwości, nie może stanowić wystarczającej przyczyny przyjętego rozwiązania.

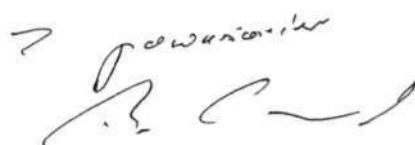
III. Istotny z punktu widzenia ochrony praw człowieka jest również fakt, że poddawanie zatrzymanych badaniom lekarskim, stanowi ingerencję we wskazane w art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo do decydowania o swoim życiu osobistym. Nie ulega wątpliwości, iż **badanie lekarskie głęboko ingeruje w prywatność osoby, która jest mu poddana**. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej *ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw*. W związku z powyższym materia dotycząca poddawania zatrzymanych badaniom medycznym (w szczególności w sytuacji gdy w niektórych przypadkach badanie jest obligatoryjne), winna być uregulowana nie w rozporządzeniu, a w ustawie.

IV. W odpowiedzi na rekomendację zmiany zarządzenia nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wskazał Pan, że ustawowe zadania Policji są realizowane w oparciu o faktycznie posiadane, przez poszczególne jednostki organizacyjne policji, stany etatowe. Dalej podkreślił Pan, że podjęcie próby wzmocnienia etatowego policjantów pełniących służbę w PdOZ skutkować będzie koniecznością skierowania do tego rodzaju służby policjantów bezpośrednio realizujących zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego, a więc najprawdopodobniej policjantów służby patrolowej, obchodowej lub ruchu drogowego. Przytoczona argumentacja

jednoznacznie wskazuje na niewystarczającą liczbę etatów przyznaną wizytowanym placówkom do prawidłowego realizowania powierzonych zadań. Tak jak zaznaczono w *Raporcie*, określenie w zarządzeniu Komendanta Głównego Policji, że służbę w pomieszczeniach pełni co najmniej jeden policjant, w praktyce powoduje, że poprzestaje się na spełnieniu tego minimalnego wymogu, obciążając go dodatkowo obowiązkami zastępcy dyżurnego komendy. Jednoosobowa obsada etatowa nie jest w stanie zapewnić prawidłowej kontroli i bezpieczeństwa, zwłaszcza w przypadku zwiększania zakresu obowiązków o zadania zastępcy dyżurnego komendy. W *Raporcie* zaznaczono, że tak znaczne obciążenie służbowe policjantów może być przyczyną wystąpienia wypalenia zawodowego. **Dobro jakim jest zagwarantowanie bezpieczeństwa osobom pozbawionym wolności przebywającym w policyjnej izbie zatrzymań jest równie ważne co zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.**

- V. Kolejną sprawą wymagającą wyjaśnienia jest dostęp zatrzymanych do listy adwokatów. Przepis art. 245 § 1 Kodeksu postępowania karnego przyznaje zatrzymanemu prawo niezwłocznego nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednią z nim rozmowę. Realizacja tego uprawnienia nie będzie możliwa w przypadku kiedy zatrzymany nie posiada informacji niezbędnych do nawiązaniu kontaktu z adwokatem. Podniesione przez Pana wątpliwości, co do narażenia policjantów na zarzut braku bezstronności w wyborze adwokatów nie powinny stanowić przeszkody w wyposażeniu wizytowanych jednostek Policji w przedmiotowy wykaz szczególnie, że korzystanie z niego jest dobrowolne. Dodatkowo, jak pokazuje praktyka niektórych placówek, **opracowanie wykazu adwokatów świadczących pomoc prawną może/powinna nastąpić we współpracy z właściwymi miejscowo okręgowymi radami adwokackimi.**

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra o odniesienie się do podniesionych w niniejszym piśmie zagadnień.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Głowacki', written in a cursive style.